Пам'ятайте про Україну!



СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 263. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 18-го ГРУДНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 18, 1980 No. 263. VOL. LXXXVII.

НТША вшановує проф. д-ра Л. Луцева в його 85-ліття

Ню Йорк, Н. Й. — Наукове Т-во ім. Шевченка в Америці та його Філологічна Секція вшанують в найближчу неділю, 21-го грудня, одного з своїх найстарших та найвидатніших дійсних членів-науковців, проф. д-ра Луку Луцева, з нагоди його 85-ліття.

Вшанування відбудеться, як згадано, в неділю, 21-го грудня 1980 р. в Українському Народному Домі при 140 Другій евеню в год. 2-ій після полудня. Програму цієї зустрічі відкриє голова НТШ в Америці проф. д-р Ярослав Падох, а вести нею буде голова Філологічної Секції проф. д-р Василь Лев. Про літературно-наукову працю Ювілята говоритиме д-р Василь Верган, а про нього як публіциста-журналіста скаже ред. Антін Драган. Вкінці слово матиме сам Ювілят.

Гаслова Енциклопедія Українознавства про проф. д-ра Луку Луцева, який був рівнож учасником Українських Визвольних Змагань у формації УСС-ів, коротко подає:

ЛУЦІВ Лука /нар. 1895/, літературознавець і критик, учитель середніх шкіл Галичини, дійсний член НТШ; тепер у ЗСА, співредактор „Свободи" /з 1952-го року/. Досліджував впливи Т. Шевченка в слов'янських



Проф. д-р Лука Луців

літературах /А. Харамбашіч, Я. Купала і Т. Шевченко/ та зв'язки української літератури з Европою / О. Кобилянська/ Ф. Ніцше, О. Кобилянська і Е. П. Якобзен/; праці про В. Стефаника, М. Шашкевича й інших; численні рецензії.

У „Свободі" проф. д-р Л. Луців працював 18 років, відійшовши десять років тому, в 1970 році, на емеритуру, щоб могти посвятитись всеціло дослідно-науковій та літературознавчій праці. Саме тепер у в-ві „Свобода" закінчується друк його монументального збірника „Література і Життя". За свої дослідно-наукові праці, зокрема за постійне розкри-

(Продовження на ст. 4)

Реген найменував Гейга на державного секретаря

Вашінгтон. — Президент-елект Роналд Реген найменував у вівторок, 16-го грудня ц. р., ген. Александра Гейга, колишнього головного командувача військами Північно-Атлантійського Союзу (НАТО) на державного секретаря у своєму уряді, який розпічне урядування після 20-го січня 1981 року, тобто після інавгурації президента. Крім Гейга новообраний президент найменував Реймонда Джей Донована на секретаря Департаменту праці.

Деякі політичні спостерігачі уважають, що вибір ген. А. Гейга був для президента-електа Роналда Регена найбільш контроверсійною справою, яка знайде також свій відгук в Палаті Репрезентантів і Сенаті. Деякі демократичні сенатори заявляють, що перед затвердженням Гейга на пост державного секретаря, Сенат буде розглядати його замішання у Вотергейтській афері, коли він виконував функції шефа персоналу Білого Дому під час президентури Ричарда Ніксона. На Капітолю, сенатор Едвард Кеннеді, демократ з Массачусетс заявив, що номінація ген. Гейга на державного секретаря викликає в багатьох сенаторів серйозні застереження. Сен.



ген. Александер Гейг

Алан Кренстон з Каліфорнії пішов ще далі і заявив, що взагалі не повинно було дійти до номінації Гейга на це становище.

Запитаний кореспондентами про ці справи у Лос Анджелесі, Роналд Реген відповів, що він свідомий деяких труднощів, але вірить у затвердження кандидатури Гейга на становище державного секретаря. Сам ген. Гейг заявив, що він задоволений номінацією, бо зможе знову активно служити своїй країні.

ХОМЕЙНІ ГОДИТЬСЯ НА ПЕРЕДУМОВИ В СПРАВІ ЗАКЛАДНИКІВ

МОЖЛИВІСТЬ ЗВІЛЬНЕННЯ ЗАКЛАДНИКІВ ПЕРЕД РІЗДВОМ ЗРОСТАЄ

Тегран, Іран. — Прем'єр Ірану Мохаммед Алі Раджай повідомив, що аятолла Хомейні погодився на пропозицію „остаточної відповіді" іранського уряду, яку його уряд представив. У тій пропозиції, згідно зі заявою Раджая, Іран, вимагає від Вашінгтону таких фінансових гарантій, які забезпечили б виконання його вимог. Згода аятолли Хомейні відкрила можливість остаточно зредагувати й передати відповідь альжирській делегації, яка очікує її в Теграні та негайно доставить її до Вашінгтону. Всі ці заходи наново створюють можливість, що закладники будуть звільнені ще перед Різдвом. Одначе урядові американські чинники відмовилися висловитися в цій справі дефінітивно, доки не запізнаються зі змістом відповіді.

В останньому часі у тій справі знову висловився публічно президент Абольгасан Бані-Садр. Він заявив, що не може бути мови про звільнення американських закладників, доки уряд ЗСА не поверне Іранові всіх фондів, звороту яких Іран вимагає.

Яку вагу має тепер постава президента Бані-Садра, важко сказати. На загал його авторитет і впливи швидко маліють, а в останньому часі ісламські крайні елементи висунули проти нього оскарження й вимагають, щоб його поставити під суд за різні „провини й злочини", включно зі зрадою воєнних таємниць ворогові.

Закид у „зраді воєнних таємниць", пов'язаний з поїздками президента Бані-Садра на фронт. Не маючи що робити в Теграні, бо ніякого впливу на поточні і державні справи він не має, ані ніхто до нього в тих справах не звертається, президент Бані-Садр почав часто їздити у фронтові околиці й там виступати.

Дотепер засоби іранської масової інформації приносили вістки про великі успіхи таких поїздок президента на фронт і його виступів перед фронтовими частинами, але тепер це не сподобалося ісламським колам і вони збільшили атаку на нього.

Загально думають, що, не зважаючи на поставу Бані-Садра, закладники в короткому часі будуть звільнені.

ДОБИВАЮТЬСЯ ПРАВА БУТИ УКРАЇНЦЕМ

Торонто, Онт. /УЦІС/. — На Захід продісталася Заява Івана (Григоровича) Сокульського, розповсюджувана в Україні і по цілому СССР самвидавним способом.

Це заява одного з культурних діячів України, малопричетних до політичної діяльности, а виключно творчих на відтинку культурних цінностей, але які добиваються „права бути українцем", права гарантованого Універсальною Декларацією Прав Людини, Міжнародною конвенцією людських прав і багатьма іншими міжнародними договорами й деклараціями. Однак і це фундаментальне, зобов'язуюче весь світ право сьогодні відбирається українцям, а за намагання користуватися ним московський окупаційний режим карає, як це видно на прикладі автора цієї Заяви.

Іван Сокульський народився 1942 року на Дніпропетровщині. Студіював на філологічному факультеті Львівського університету, а згодом продовжував студії в Дніпропетровському університеті, з якого, однак, був виключений. Вперше його заарештували в червні 1969 року, оскаржували за співавторство листа „Творчої молоді Дніпропетровська", в якому розкривається сумну правду про русифікацію всіх ділянок українського життя на Дніпропетровщині, і він був засуджений на 4 роки і 6 місяців концтабору суворого режиму за „антисовєтську агітацію і пропаганду". Покарання відбув у Мордовських таборах і Владимірській тюрмі. Після виходу з тюрми був весь час переслідуваний і репресований, а в квітні 1980 року поновно арештований КГБ і оскаржений за ст. 62 КК УССР (антисовєтська агітація і пропаганда").

Знову підвищено ціни нафтової ропи

Денпасар, острів Балі, Індонезія. — Конференція держав ОПЕК, яка відбулася тут, в середині грудня ц. р., знову ухвалила підвищку цін на нафтову ропу та приготувала грунт під дальші підвишки. Крім підвишки цін, на цій конференції, яку з великим трудом вдалося відбути з огляду на війну між двома її членами — Іраном і Іраком, на порядку нарад були ще й інші питання.

Вже на самому початку конференції Іран видвигнув вимогу, щоб Ірак звільнив міністра продукції й продажу нафтової ропи Ірану, якого іракські війська взяли в полон у часі боївих акцій на фронті. Ірак зложив рішучу заяву, що іранський міністер війни потрапив у полон під час перебування на фронті, а тим самим він є звичайним військовополоненим і до нього не можна стосувати ніяких виїмкових привілеїв. Іран погрожував перед тим, що, коли Ірак не звільнить міністра Мохаммеда Джавада Бакіра Тунгуяна, то Іран не лише опустить конференцію, але й поставить під загрозу існування, або принаймні єдність ОПЕК-у. Проте, погрози Ірану не мали ніякого впливу на поставу Іраку. Між іншим, між делегаціями обидвох країн організатори конференції посадили делегацію Індонезії, яка складалася з молодих людей, щоб не допустити до фізичного зудару.

Вже в першому дні нарад делегація Савдійської Арабії повідомила, що їхня країна пропонує підвишку ціни в сумі двох долярів від бочки; і відразу Савдійська Арабія не лише впровадила цю ціну, але й зробила її зобов'язуючою від 1-го листопада ц. р., тобто — до ціни за контракти й доставі вже доконані після цього речення треба доплачувати. Інші країни обстоювали потребу значної підвишки. У висліді висловлено загальну згоду на підвишку у висоті між двома й чотирма долярами за бочілку, відповідно до рішень поодиноких країн. Одночасно з тим всі делегації висловили бажання, щоб ця підвишка не була остаточною, але збільшувалася відповідно до зросту інфляції.

Вибрано нову Управу УМІА в Ню Йорку

У суботу, 6-го грудня, цього року, відбулися річні збори нюйоркського відділу Українського Музичного Інституту Америки. Вибрано управу у такому складі: Калина Чічка-Андрієнко — директор відділу; Рафаїл Венке — заступник; Галина Мирошниченко-Кузьма — секретарка. Стефанія Нагірна — фінансова референтка. Богданна Волянська і Лев Стругацький — Контрольна комісія.

На шкільний рік 1980/81 запляновано, крім піврічного, річного іспитів і кінцевого попису учнів, великий „Мистецький фестиваль української дітвори", у якому, крім учнів УМІ, візьмуть участь „Молода Думка", Школа українознавства при СУМ-А в Ню Йорку, Школа українознавства ОУА Самопоміч в Ню Йорку і Світличка 83-го Відділу Союзу Українок Америки.

Деякі визначні учні запрошені виступати під час бенкету з нагоди святкування 75-річчя Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій міста Ню Йорку, як також на імпрезах, котрі влаштовує президія УМІ, а саме — на концерті відділів і на концерті визначних учнів УМІ.

При Музичному Інституті в Ню Йорку успішно працює Батьківський гурток, котрий матеріяльно допомагає відділові УМІ і приділяє талановитим потребуючим учням скромні стипендії. Довголітня голова Батьківського комітету — Оксана Луцька, а скарбник — Іванна Мачай. Головним джерелом приходів Батьківського комітету є щорічна коляда і участь у парафіяльних фестивалях.

Помер Євген Парницький, довголітній складач „Свободи"

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Тут, у Міському медичному центрі, у вівторок, 9-го грудня, помер несподівано Євген Парницький, довголітній колись працівник „Свободи" і діяльний член УНСоюзу, на 70-му році життя.

Св. п. Є. Парницький народився в селі Токи, в Галичині, і приїхав до Америки, коли мав 15 років. Він поселився спочатку в Ню Йорку, а потім у Джерзі Сіті, де і проживав з малою перервою до кінця свого трудолюбивого життя.

Кар'єру складача розпочав Є. Парницький друкарчуком у видавництві щоденника „Свобода", де згодом працював і при лінотипі і при пресі. На цій посаді працював 29 років. Після „Свободи" св. п. Парницький працював три роки у Байоні, Н. Дж., також у друкарні; згодом на 9 років перейшов на працю до „Джерзі Джорнал", місцевого міського щоденника. Тут він належав до спілки друкарських робітників, відділ 94-ий. В „Джерзі Джорнал" покійний Є. Парницький аж до часу його емеритури чотири роки тому.

Вирізняючись працьовитістю і любов'ю до громадського життя, св. п. Є. Парницький був активним у



Св. п. Євген Парницький

союзовій громаді, спочатку будучи членом і скарбником 69-го Відділу УНС у Ню Йорку, а пізніше членом 25-го Відділу „Свобода" і членом 270-го Відділу у Джерзі Сіті, де належав також до управи. Вже в 1933 році Є. Парницький був делегатом на Конвенцію УНС, а через 20 років, все ще працюючи віддано для УНС, був делегатом на Конвенцію УНСоюзу в 1954 році у Вашінгтоні. Некролог про нього був надрукований у „Джерзі Джорнал" з 10-го грудня цього року.

Поховано Покійного на цвинтарі Святого Хреста, в Норт Арлінгтоні, Н. Дж., в четвер, 11-го грудня.

У світі

ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ знову, вже четвертий раз, ухвалила протиізраїльську резолюцію в справі санкцій, якщо Ізраїль не звільнить територій, які до війни 1967 року належали арабським країнам, а у висліді тієї війни прилучені до Ізраїля. Яку попередній, так і цю резолюцію схвалено на пропозицію і після настирливих заходів Совєтського Союзу та держав „третього світу", які допомагали СССР у цьому. Резолюцію схвалено більшістю 98 голосів при 32 стриманих голосах, 16 проти і декількох неприсутніх. ЗСА і країни Европейського спільного ринку голосували проти, Франція стрималася від голосування. Ця резолюція ніяких позитивних наслідків не матиме; навпаки, вона поглибить ворожнечу між Ізраїлем і деякими арабськими країнами. Власне тому Москва так побивалася за її ухваленням.

ВИЗНАННЯ ВИННИМ міністра людських ресурсів уряду Зімбабве Едгара Текера у вбивстві білого керівника великої ферми, а одночасно звільнення оскарженого трибуналом, більшість членів якого були чорні, на підставі закону про безкарність у випадку вбивства запідозрених у терористичній акції, викликали дальші комплікації в житті тієї країни. Текере, генеральний секретар партії прем'єра Роберта Мугабе, після звільнення судом від кари зробив заяву, в якій виступив проти білих громадян Зімбабве та домагався позбавлення їх громадянських прав і усунення з країни. Прем'єр Мугабе, свідомий великої позитивної ролі білих осадників у Зімбабве, склав офіційну заяву, в якій підкреслив ролю білих в Зімбабве, без допомоги яких країна не лише потерпіла б болюче економічно, але станула б перед небезпекою голоду. Мугабе похвалив єдиного білого члена трибуналу, який судив Текере. Одночасно з тим інші керівні особи привладної групи також ведуть публічні атаки одні проти одних. Якщо прем'єрові Мугабе не вдасться припинити цих внутрішніх атак, Зімбабве вкоротці опиниться у стані внутрішньої кризи.

В ДЕЯКИХ ОСЕЛЯХ, розташованих на правому березі Йордану, останнім часом мали місце протиурядові виступи арабської молоді. Ізраїльські відділи внутрішньої безпеки припинили ці виступи, вживаючи в багатьох випадках сили. Закордонні журналісти, які перебували в тих околицях, вислали до своїх пресових органів докладні описи тих подій. Ці описи викликали протиізраїльські настрої. Тепер уряд Ізраїля видав зарядження, якими обмежено рухи пресових репортерів.

З ОГЛЯДУ НА ВЕЛИКІ ПОЛЕГШІ та широко розбудовану систему спільної опіки Західній Берлін став притулком втікачів, переселенців, волоцюг тощо з усіх кінців Европи. Уряд Західнього Берліну почав заходи для припинення напливу цих небажаних елементів. Одним з цих заходів було рішення уряду звільнити деякі незамешкалі будинки в Західньому Берліні, де подібний елемент оселився без будьякої згоди міських чинників. Очевидно, що поселенці в таких будинках відмовилися опустити їх добровільно, через що дійшло до спротиву й застосування поліційної сили. Тоді численні втікачі, переселенці тощо організували вуличні демонстрації, що закінчилися заколотом, руйнуванням крамниць, вибиванням вікон і боротьбою з поліцією. Це все дало підставу міському урядові застановитися над дальшими заходами для упорядкування й очищення міста взагалі. Як подає берлінська преса, до Західнього Берліну прибули представники деяких інших західньоевропейських міст, щоб на місці вивчити проблеми, які породжує занадто ліберальна суспільна опіка й потурання беззаконним прибувавням до різних міст.

УРЯД У САЛЬВАДОРІ впровадив виїмковий стан і зарядив готовість збройних сил Сальвадору та її міліції. Військові частини з танками обсадили стратегічні пункти в столиці Сан Сальвадорі та взяли під свою контролю дороги, які ведуть до столиці. Як пояснив речник уряду, це пов'язане з небезпекою нападу лівих партизанів, які можуть пробувати використати зміни в керівництві Сальвадору, тобто в назначенні президента й головнокомандуючого військ.

В Америці

НОВООБРАНИЙ ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕГЕН, згідно з опінією його найближчих дорадників, таки номінує ген. Александра Гейга на становище державного секретаря, не зважаючи на передбачені труднощі, які можуть наступити з хвилиною його номінації. Також Джеймс Г. Ватт, адвокат з Вайомінгу, очікує офіційної номінації на секретаря Департаменту внутрішніх справ після того, як всі справи,пов'язані з його номінацією,були переговорені з речниками комісії Регена, яка займається перебранням влади у Вашінгтоні і веде переговори з поодинокими кандидатами на урядові пости, очевидно, в порозумінні з Регеном.

РОНАЛД РЕГЕН І ДЖОРДЖ БУШ були формально обрані президентом і віцепрезидентом на засіданні Ради електорів в понеділок, 15-го грудня ц. р. Ні один представник не змінив своєї думки від президентських виборів, які, як відомо, відбулися 4-го листопада. Згідно з остаточним підрахунком Реген отримав 489 електоральних голосів, а Джіммі Картер 49.

ДВА КОЛИШНІ СЛУЖБОВЦІ ФБІ були покарані грошовою грівною за те, що під час активної служби вони нелегально і без дозволу суду робили обшуки в помешканнях запідозрілих осіб. Марк Фелт повинен заплатити 5,000 долярів кари, а його спільник 3,500 долярів, але жаден з них не мусить відсиджувати кари у в'язниці,з чого обидва дуже задоволені.

ПОЛІТИЧНІ СПОСТЕРІГАЧІ і знавці закордонної проблематики сумніваються,чи колишній державний секретар Генрі Кіссінджер погодиться виконувати функцію посередника між Білим Домом і країнами Близького Сходу та бути формально амбасадором для спеціяльних доручень в Уряді президента Роналда Регена. Деякі знавці кажуть, що Кіссінджер радше погодивбися перебрати на себе функцію голови переговорів з Москвою про обмеження нуклеарної стратегічної зброї (САЛТ ІІ), які мали б розпочатися незадово після інавгурації нового президента ЗСА.

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ ВОЛТЕР МОНДЕЙЛ,правдоподібно, кандидуватиме на президента в 1984 році, — кажуть політичні спостерігачі, які мали нагоду з ним розмовляти чи відбувати поїздки під час президентської виборчої кампанії. Дорадники і близькі приятелі Мондейла одержали були зарядження збирати всякі дані, включно з адресами і телефонами, впливових демократів в багатьох стейтах З'єднаних Стейтів Америки, щоб весь цей матеріял евентуально використати пізніше для ведення своєї власної президентської кампанії. Зібраний матеріял становитиме опісля основну базу для переговорів і шукання підтримки для Мондейла.

У СТЕЙТІ ДЖОРДЖІЯ аж три особи з кабінету президента Джіммі Картера кандидуватимуть на становище губернатора стейту, а саме: Берт Ленс, колишній директор бюджету, Джек Ватсон, шеф персоналу Білого Дому, і Мекс Кліленд, голова ветеранської адміністрації. Кореспонденти і політичні спостерігачі кажуть, що найбільші шанси має Берт Ленс, який взагалі є впливовою особою у стейті.

КАЛІФОРНІЙСЬКІ ДЕМОКРАТИ спекулюють, що коли теперішній губернатор Джеррі Бравн не старатиметься більше про кандидатуру на президента, то вони в 1984 році ставитимуть посадника Лос Анджелесу Тома Бредлея, негритянського політика, який, у випадку виграші, був би взагалі першим чорним президентом ЗСА.

ГУБЕРНАТОР СТЕЙТУ НЮ ДЖЕРЗІ Брендан Бирн і два його найближчі співробітники знову закликали мешканців цього стейту, а головно власників підприємств і фабрик, щоб вони поробили заходи для ще більшого заощадження води. „Ми хочемо перетривати цю водяну кризу без того, щоб закривати будь-яке підприємство, що може причинитись до збільшення безробіття і невигоди мешканців стейту", — заявив Бирн підприємцям, які у числі біля 200 осіб, зібралися були у його бюрі. Від часу уведення раціоналізації рівень води збільшився на біля 25 відсотків.

Понад 20 румунів втекли із совєтського корабля

Марсель, Франція. — Пресове агенство Ройтера інформує, що французька поліція все ще розшукує за румунськими втікачами зі совєтського корабля, які у числі понад 20 осіб втекли, коли корабель зупинився короткo в Марселі для поповнення своїх запасів. Не зважаючи на це, що пасажирам не дозволяли покидати корабля, багатьом особам у замішанні вдалось втекти і пов'язатись з французькими чинниками.

Вийшовши на берег, втікачі зайшли до великого магазину і подали картку паперу одному з працівників з проханням, щоб він заправадив їх на найближчу станицю поліції, що він і зробив. Поліція, однак, відмовилась розглядати їхню справу, бо жаден з втікачів не мав при собі особистих документів, які, як відомо, керівництво совєтського корабля відбирає від пасажирів, якщо тура включає також закордонні порти. Побоюючись видачі, румунські втікачі, між якими були б знаходились також три совєтські моряки, покинули поліційну станицю і, як здогадуються поліційні чинники, напевно десь переховуються. Для зв'язку вони залишили на поліції тільки дві особи, які мали очікувати на вислід французької імміграційної служби, яку вони попросили про уділення їм політичного азилю у Франції.

У зв'язку з втечею такої кількости румунських втікачів французька преса написала ширші інформації і коментарі про відносини у сателітних країнах, у яких, не зважаючи на пропагандивні гасла і прововідування добробуту, все ще панує економічна нужда і політичне переслідування.

ПРЕЗИДЕНТ СИРІЇ Гафез аль-Ассад в товаристві прем'єра міністрів Абделя-Рауфа аль-Касема відлетів до Лівії. В Лівії вони перебуватимуть принаймні п'ять днів. Їх супроводить чимале число спеціялістів військових і політичних питань. Ціль поїздки — обговорити дальші заходи для реалізації лівійсько-сирійської унії. Вислідом тих довгих і засадничих розмов матимуть далекойдучі політичні наслідки. Сирія заключила договір „приязні й співпраці" з СССР, чим формально закріпила той стан, у якому вона опинилась в останніх роках, коли фактично стала совєтським сателітом. У зв'язку з тим постало питання, чи Лівія й надалі підтримує ідеї унії з Сирією, а якщо так, то як далеко піде вона слідами Сирії в підпорядкуванні Москві.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Бжезінскі про демократів

У довшому інтерв'ю з представником „Ню Йорк Таймсу", 30-го листопада 1980 р., д-р Збіґнєв Бжезінскі висловив багато думок про закордонну політику демократичного Уряду президента Картера, в якій він, за останні чотири роки відігравав поважну ролю. Він же займав пост голови Крайової ради безпеки і був головним дорадником президента Картера в справах крайової безпеки та закордонної політики. Ці пости він займатиме аж до 20-го січня 1981 року.

Головною тезою політичних поглядів Бжезінского є його переконання, що Демократична партія, яка привела президента Картера до влади у Білому Домі, повинна позбутися „вимінаючого підходу" до проблем совєтської експансії. На його думку, Демократична партія, щоб придобритися ліберальним силам в Америці і світі, пішла задалеко „наліво". Причиною тієї ситуації були теж клопоти демократів з В'єтнамом, бо в опінії багатьох — це Демократична партія спричинила американську катастрофу у В'єтнамі.

Д-р Бжезінскі твердив, що президент Картер, з його, цебто Бжезінского допомогою, старався получити справу прав людини з відродженням американської військової сили. Але ці його заходи стрічали непримириму поставу в середині Уряду та Демократичної партії. Це виводилося із побоювання, що будь-які мілітарні зусилля з боку Америки в суперництві зі Совєтським Союзом можна буде інтерпретувати як „намагання до привернення холодної війни", тому Уряд Картера старався уникати цього за всіляку ціну. І хоча д-р Бжезінскі не згадує поіменно державного секретаря Сайруса Венса, головним противником Бжезінского був саме Венс, який не поділяв ані ідеології, ні тактики д-ра Бжезінского відносно СССР, що й було причиною резиґнації Венса.

Як приклад провалу американської закордонної політики, д-р Бжезінскі навів справу совєтської мілітарної інтервенції в Етіопії у війні проти Сомалії за провінцію Оґаден. Брак відповідної реакції з боку Америки тільки заохочував Москву до дальшого комуністичного проникання через своїх „посередників", цебто наємних сателітів Москви. Бжезінскі висловив жаль, що він не мав змоги заанґажувати совєтський уряд до ширших, світових стратегічних дискусій. Маючи на думці стиль переговорів колишнього державного секретаря Венса, він критикував формат і суть американсько-совєтських переговорів, які звичайно зводилися до вузько-технічних справ.

Висловивши свою дальшу піддержку для переговорів в справі обмеження атомових зброєнь між СССР і ЗСА, Бжезінскі посередньо піддержав концепцію Роналда Реґена про „получення" домовлень про обмеження атомового узброєння з поведінкою Москви у світі, головно в Азії, на Близькому Сході (і, мабуть, в Польщі).

Д-р Бжезінскі висловив повне признання президентові Картерові за всі потягнення в американській закордонній політиці, перш за все, за нормалізацію відносин з Китаєм.

Запитаний, чому він став „непопулярним" у Демократичній партії, д-р Бжезінскі відповів:

„Я думаю, що багато справ, за які я боровся, непопулярні між меншістю американської публіки, і тепер навіть меншістю в Демократичній партії. Бож це не дуже популярне пригадувати народові, що сила є важливою справою, та що її треба примінювати; що рішення мусять бути зроблені, які не згідні з нашими концепціями відносно того, як ідеально світ повинен бути впорядкованим".

Роздумуючи над майбутньою американською закордонною політикою, д-р Бжезінскі сказав, що ЗСА повинні уникати „ностальгії та втечі від відповідальности". Бож це ностальгія говорити про американську перевагу, і водночас — це втеча від відповідальности думати, що Америка може її уникнути. Силу конечно треба піддержувати, плекати і в разі потреби примінити, щоб інші в неї повірили. В американському політичному світі маємо певну частину, яка хоче уникнути цієї відповідальности..."

Запитаний про його пляни після відходу із його становища у Білому Домі, д-р Бжезінскі сказав, що він буде зайнятий в академічному світі, правдоподібно, в Колюмбійському університеті в Ню Йорку, але він теж вдержуватиме політичну „базу" у Вашінґтоні, щоб бути в головному струмені американського політичного життя.

Т. Т.

МОСКВА — ШКОЛА ТЕРОРУ

Сучасний терор до тієї міри поширений й масовий, що він перестав бути відірваним суспільним явищем, дійовими особами якого є морально звихнені, зовсім не типові одиниці, але став вагомим чинником суспільного життя. Причин цьому багато і ми над ними не будемо зупинятися, бо це проблема всебічних дослідів і докладного вивчування, ми хотіли б тільки звернути увагу на ролю, що її в розвитку тероризму в світі відіграла й далі відіграє Москва.

Терор є політичним засобом комунізму, який большевизм, російська форма комунізму, допровадив його до вершин методичного застосування, до „науки". Большевики від самого початку послуговувалися терором внутрі СССР і назовні, а перші теоретичні з'ясування, видвигнення терору як нормального засобу політичних акцій, „ідеологічне" його обґрунтування зформулював ще Ленін. Що впрочім і самозрозуміле, бо він своєю психічною поставою, нетерпимістю та своїм світоглядом повністю був пристосіблений до стосування терору супроти інакшедумаючих. Большевицькі терористичні виступи від зарання існування совєтського режиму своєю вигадливістю, нелюдяністю й жорстокістю завжди дивували світ. Одначе світ чомусь думав, а ще великою мірою і далі так думає, що навіть у совєтській системі терор є проминаючим явищем, що це аберація, яка зникне з „визріванням" большевизму. Одначе виявилося, що це не аберація, і ніяке „визрівання" не призведе до цивілізації і людського укультурнення російського большевизму і створеної ним совєтської системи. Як був він терористичним, антилюдським режимом, так і назавжди залишиться, бо це його органічна, невід'ємна прикмета.

У 1962-му році в Кальсруге, Західня Німеччина, відбувся великий процес проти скритовбивника двох українських національних лідерів, Лева Ребета і Степана Бандери. Скритовбивник, Богдан Сташинський, діяв при допомозі й на доручення найвищих московських властей, і за свій злочин дістав він найвище державне відзначення, підписане тодішнім „президентом" СССР Клементієм Є. Ворошиловим. Сташинський, людина українського роду, після вбивств доконаних ним, зрозумів потворність свого злочину й при нагоді похорону своєї дитини, маленького сина, який був у Берліні, втік на Захід. Тут він розповів усе й тепер звільнений з тюрми десь проживає інкоґніто зі своєю дружиною-німкою і дітьми.

Суд над Сташинським виявив безодню морального упадку большевизму. Слухаючи його перебігу, людина не могла вийти з дива, що є на світі політична система, державний режим, що можуть так низько упасти. Одначе дивне диво. Тільки частина світової преси засудила ці неймовірні злочини Москви. І це деякі пресові органи шукали там сенсації, а не звертали уваги на моральну небуденність совєтського режиму, яка тоді виявилася в цілій своїй величині. Але крім преси ніякий уряд, ніякий парлямент не зайняв постави до нього. Не було ні демаршів, ні протестів в Об'єднаних Націях, чи на інших форумах, московським злочинцям і далі потискали руки з ними договорювалися, торгували і... доторгувалися.

Терор став щоденним явищем. А Москва не лише схвалює його й підтримує, але і школить терористів, оплачує їх, дає їм захист, а опісля виконання злочинів азиль, відпочинок у Криму, чи в інших частинах „широкой страны" та приготовляє до дальших цього роду „подвигів". А світ? А світ і далі приглядається тому несамовитому видовищу й не знає, на яку стати. Світ знає про це і мовчить, а це ще більше розухвалює Москву. Школені й підтримувані, оплачувані й захищувані нею терористи вже пописуються своїм кривавим ділом не лише в столицях менших держав, але на вулицях Парижу, Лондону й Вашінґтону впали їхні жертви.

„Король усіх терористів" Карльос, як більшість терористів з менших країн, почав свою „службову" в сітях КҐБ кар'єру в університеті ім. Патриція Люмумби в Москві. З того університету венесуелець Рамірез Санчез-Карльос перекочував на спеціяльні курси КҐБ і звідси вийшов не абияким експертом. У Симферополі в Криму є спеціяльні школи й вишколи для марксистського Народного Фронту Визволення Палестини, де власне школився Карльос, якого призначено було працювати з Народним Фронтом Визволення Палестини та бути експертом - терористом в першу чергу в акціях арабських терористів, хоч не гребував він і „акціями" з рамени інших терористичних організацій. Головні ліві терористичні організації обмінюються досвідом, інформацією, технічною допомогою і взаємно „позичають" собі людей до різних акцій.

Французька „Секюріте" (ДСТ) знайшла докази, що кубинські шпигуни і їхня система (Д Дж Ай) допомагала Карльосові в Парижі, де він помордував старшин французької поліції і за що після утечі Карльоса французька влада видалила трьох кубинських „культурних атташе", які були звичайними співробітниками кубинської розвідчо-диверсійної служби Д Дж Ай.

В часі найбільшої натуги тероризму не бракувало випадків, коли терористи, особливо ті, які плянували атакувати ізраїльські літаки, послуговувалися однією

(Продовження на ст. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

„Така печаль оступить душу"

Автобус завернув за ріг, і пожадливий зір спочатку увібрав цілість: зелень кущів, розсип жовтого листу, Пам'ятник. Потім вирізнив постать, затримався на мить, голублячи, слизнув по постаменту і прикипів. Напис не читався. Навіть при соняшному світлі сірі літери на сірому тлі губилися. Треба наперед знати ймення, щоб розшифрувати його за кілька секунд, на які водій авта може відірвати погляд від дороги. Тисячі машин кожного дня проминають Пам'ятник, та бронзовий чоловік лишається для проїжджих анонімом. Безіменна постать хутко зів'яне з пам'яті. „І сліду не стало..." Треба щось робити.

Виходимо з автобуса і пішки вертаємося „до Тарасика", як пестливо говорить моя супутниця. Тепер можна уважніше розглянути довкілля. Приналежна до Пам'ятника площа виглядає занедбано. Кущі живоплоту не підрізано, не підрівняно, листя не зібрано, басейн давно не діючого (чому?!) водограю перетворено на смітник. Сьогодні хоч пляшок у траві не видно. А то мої знайомі, що були у Вашінґтоні на весні ц.р., визбирували й виносили за огорожу порожню тару з-під напоїв. Комусь було весело, а комусь сумно. Щось треба робити!

Дух запустіння торкнувся не тільки садочка. Широкі цементові площини-сходинки, що підводять до Пам'ятника, почали кришитися. Ліворуч з-під другої сходинки вивалилося кілька бічних плиток і верхній настил вищербився. Ще не дуже, але без підпори руйнування піде швидко. Впалі плитки тут і лежать, не спіткніться. Праворуч теж є щербина в настилі, хоч бічні плитки там ще тримаються. Світлосірі гранітні сходи навколо постаменту позаливано чимось темним. Потворні великі плями розповзлися на всі боки, зіяють на кожному східцеві. Вони викликають гидливе враження бруду, неохайности. Плями ті — випадкові чи ні — навряд чи вдасться й відмити: граніт східців не полірований і фарбник міг просочитись глибоко в камінь. Мене пік сором. Щось треба робити.

І нарешті постамент. Написи на бічних площинах тяжко читати, навіть підійшовши впритул. Чи то за 16 років погода зробила своє, чи глибина різьби виявилась недостатньою, чи взагалі контраст між шліфованою поверхнею ґраніту цього ясного сірого кольору не досить великий, — не беруся судити. Знаю одно — непрочитані слова сили не мають. Щось треба робити!

Кажуть, за належне утримання площі відповідає міська влада. А якщо площа утримується погано? Чи слід цілковито покладатися на когось? Чи не варто й самим наглядати й підпомагати? А стан самого Пам'ятника чейже до міської влади не має відношення? Про Пам'ятник ми мусимо дбати. Чи не так? Мало поставити, треба доглянути. І не відмагайтеся, друже тим, що ви десь у Каліфорнії чи Дакоті, що ви далеко. Плями на Пам'ятнику — це плями на мені, на вас, на всій українській громаді. Бережімо те, що здобули. Воно нелегко далося та легко втратиться.

Відгукніться! Порадьте, що робити.

Оксана Соловей
Ст. Пол. Мінн.

Виняткова книга

Сам люблю читати та люблю й шаную інших читачів і тільки за те, що вони люблять читати й допомагаю їм здійснювати ту шляхетну діяльність.

Тому й не дивно, що доля якось зв'язала мене з одним земляком в Арґентині, який любить читати, а не завжди має подостатком матеріялів для читання. Тому й посилаю йому часописи та книжки.

А колись він одержав від мене одну книжку, на яку так відгукнувся, що варто про це знати й читачам „Свободи"! Ця виняткова для нього книга була: „Альманах УНСоюзу" на рік 1980.

На цю книгу він відізвався вигуком: „Того дня, коли я отримав від Вас Альманах, то на мене напав такий настрій, ніби малому хлопцеві, якому дозволили сісти на коня й поїхати до річки його напувати!"

Може хтось із читачів уявить собі, що такий настрій значить дещо більше, ніж новонабута „Тойота", „Фольксваґен", чи яка там „Гонда"!

Г. Гордієнко
Філядельфія, Па.

Ще в справі дописів

У моїй посмертній згадці про бл. п. д-ра Євгена Цегельського (ч. 245 „Свобода"), написаній під криптонімом О. П., я користувався інформаціями з власної біографії Покійного, яку він, так само як і інші учасники зустрічі, розповів на нашому недавньому 50-літньому матуральному з'їзді. Тоді також я вперше почув про рочестерську Істмен Скул оф Мюзік і про її видатне значення в американському музичному житті.

Якщо в моїх тогочасних записках трапилися якісь непорозуміння чи дрібні недокладності, то я щиро вибачаюся перед пам'яттю мого покійного Друга і перед його дружиною.

О. Питляр
Ню Йорк, Н. Й.

Юрій Клиновий

ЩОБ ВОНИ НЕ СТОЯЛИ НА КОЛІНАХ!

Лука Луців походить із селянської родини, про своє життя і літературну діяльність він розказує у прегарній, своєю щирістю зворушливій автобіографії, що п. з. „Трохи про себе самого" була надрукована в 7-му збірнику „Слова". В ній він розповідає про свої травматичні переживання під час початкових років у Дрогобицькій гімназії. Батьки його були аж понад міру бідні — коли загинула їх єдина корова, вони не могли спромогтися купити іншу. Тому в перших роках гімназійної науки Лучка — так його називали батьки — мусів ходити в подертих штанах, носити простенькі „руські" чоботи. А втім, тавро селянського походження не покидало його на протязі цілого життя. Пише він не без гіркости наприкінці своєї автобіографії: „Я ніколи не висував себе наперед, я завжди тримався в тіні, як несміливий селянський син, якому часто давали відчути його походження в нашому „демократичному суспільстві". Це й пояснює, чому одним з улюблених письменників д-ра Луцева став Василь Стефаник, теж мужицький син, який у своєму автобіографічному нарисі „Моє слово" сказав устами своєї матері: „Ти сам собою будь, бо пани тебе не приймуть..."

Тяжкі переживання Лучки в ранніх юнацьких роках у великій мірі надолужила його талановитість. Завжди, в гімназії і в університетах, де вчився, був першуном, навіть у нижчих гімназійних клясах заробляв лекціями стільки, що міг утримати себе і допомагати батькам.

Проте, непорозуміння із т. зв. вищою верствою нашого суспільства ніколи не затьмарило основної мети в житті Луки Луцева, ніколи не штовхнуло його в обійми ворожих українському народові течій. Його вірність своїй нації стихійна й непохитна впродовж цілого його довгого життя — народився він 30-го жовтня 1895 року в селі Грушевій, Дрогобицького повіту, звідсіль напевне йде абсолютна відданість ідеалам великого Івана Франка, тій, по-собачому вірній службі своєму народові. У своїй автобіографії Луців тільки два рази згадує свій патріотизм, ніби це щось таке звичайне і природне, як те, що людина родиться і вмирає. Пише він у ній про свій добровільний запис до Леґіону УСС: „Я не мав найменшого сумніву, а моє місце між УСС-ами, і так у половині серпня 1914 року я вже був у Дрогобицькій сотні". А в іншому місці він, посилаючись на пісню, пише вже більш патетично про своїх однолітків, гімназійних учнів: „...вони в 1914 р. ставали в ряди тих, що підіймали червону калину та визволяли Україну з московських кайданів". В Леґіоні УСС-ів він перебув цілу війну, був ранений у бою під Потуторами в 1916 році, потім, під час українських визвольних змагань, був офіцером УГА, а врешті польським в'язнем у Тухолі.

Не зважаючи на несприятливі умови — вдома панувало убозство, не було книжок, бо тільки мати була грамота — Луці Луцеву, завдяки його незвичайній працьовитості і талановитості, вдалося набути широку освіту, зокрема в українській і германській літературах. Уже 21-літнім юнаком він написав вірші і друкував їх у „Вістнику Союзу Визволення України". Проте, його молодече захоплення поезією швидко минуло. Бувши студентом Карлового університету у Празі від листопада 1921 року, він написав докторську дисертацію „Тарас Шевченко в слов'янських літературах", що стала його першою науковою роботою. З того часу відданість українському літературознавству не переривалася ніколи — і досі у щоденнику „Свобода" він, не зважаючи на вік, пише свої вдумливі рецензії.

Тут треба підкреслити, що наукова діяльність д-ра Луки Луцева ніколи не була його професією — це було тільки „гоббі", якому він віддавав усі свої вільні хвилини. Довгі роки свого, в найвищій мірі трудящого життя він віддав молодим українським поколінням, бувши учителем середніх шкіл. Проте, ця його професія закінчилася у таборі ДП у Байроті, Німеччина. 21-го лютого 1949 року він прибув з дружиною до Ню Йорку, де одержав роботу замітача у шпиталі, згодом став одним з редакторів щоденника „Свобода".

Хоч д-рові Луці Луцеву ніколи не довелося бути професором університету, до чого він має усі потрібні кваліфікації, і працювати науково так, як це роблять вчені його типу в нормальних умовах, свого життя і талантів він не прогайнував, навпаки, мавши на увазі умови, в яких йому доводилося працювати, висліди його довголітньої, позапрофесійної праці величезні. Передусім треба згадати його рецензії, які щиро стверджують, чи обговорюваний твір добрий, чи ні, інколи може залагідні рідко коли гострі, особливо тоді, коли він, той твір, з літературного боку бездарний, та з деяких причин

(Закінчення на стор. 3)

Григорій Костюк

ВПЕРШЕ НА НАШОМУ КОНТИНЕНТІ

(З нагоди прем'єри драми Володимира Винниченка „Чорна Пантера і Білий Ведмідь" у Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької)

В неділю, 16-го листопада 1980 року, в Ню Йорку, у виставовій залі Фешин Інститут, Студія Мистецького Слова Лідії Крушельницької вперше в Америці поставила драму В. Винниченка „Чорна Пантера і Білий Ведмідь". У своєму інтерв'ю для „Свободи" (14.XI.80) Лідія Крушельницька призналася, що ідея вистави „Чорної Пантери" це її давня пасія. Ще коли вона молоденькою гімназисткою на випускному іспиті витягла картку з темою: „Родина і мистецтво на підставі „Чорної Пантери і Білого Ведмедя" В. Винниченка". Перечитавши й обдумавши тоді уважно п'єсу, вона збагнула, що це велика, хвилююча драма людських характерів, інстинктів і пристрастей. Характерів вічних і притаманних людині. Мала їх людина в минулому, має в сучасному і матиме у майбутньому. Ця вічна й загальнолюдська проблема є основною рисою „Чорної Пантери". Саме тому вона однаково хвилювала і українських, і російських, і чеських, і німецьких, й італійських та багатьох інших глядачів народів Европи, на мови яких її було перекладено й виставлювано.

Придивімось ближче до нашої вистави в Фешин Інституті. На фоні різнотипного, непогамовного в смаках, поглядах і пристрастях мистецького товариства в Парижі вирисовується родина українського маляра Корнія Каневича, якого в мистецькому світі прозвали Білий Ведмідь, його дружини Ріти, яку теж прозивають Чорною Пантерою, матері Каневича Ганни Семенівни і однорічного синка Лесика. Навколо буття цієї родини розгортається конфліктна ситуація драми, що в висліді тяжких зударів у четвертому акті кінчається трагічно. Що ж то за конфліктна ситуація? Спрощуючи дещо філософсько-психологічну сутність драми, конфлікт виникає із-за дуже популярної тоді в мистецькому світі ідеї: роля мистецтва і мистця в суспільстві взагалі, а в родині зокрема. Панівний дух тогочасного Парижу стверджував: артист — є жрець, вибранець Божого Провидіння. Він творець краси. Краса є вічна й понад усе. Мистець служить тільки красі. Нічого іншого для нього не існує. Ні суспільства, ні, навіть, родини.

Але Корній, що фанатично відданий мистецтву, все ж таки одночасно любить і свою родину. Приїхавши до Парижу і потрапивши в його панівну мистецьку атмосферу, він одержимий лише одним бажанням: створити такий твір, що стане новим словом у мистецькому світі. Він опрацьовує цей задум у формі великого полотна „Жінка з дитиною". Позує йому для цього його дружина з малим синком. Несподівано, перед самим закінченням, син захворів. Йому потрібне негайне коштовне лікування. І то не в Парижі, а на теплому сухому півдні. Таких грошей Корній не має. Ріта бачить тільки один вихід: продати незакінчену картину. Тим більше, що є нагода: відомий мистецький критик і торгівець картинами Мулен готовий полотно купити. Для Корнія — це самогубство. Він рішуче відмовляється продати незакінчену картину. Але як зарадити тяжкій ситуації в родині він теж не знає.

Так перед глядачами окреслюється ідея взаємостосунку родини і мистця, так зударяються інстинкти материнства, кохання і мистецтва, що при невмінні зрівноважити їх, штовхають людей на найдивовижніші вчинки.

Інстинкт родини в традиційній формі зображує мати Корнія Ганна Семенівна. Цю ролю статечної охоронниці родинного вогнища, яка знає твердо, що родина понад усе, що полотно сина мусить служити родині, а не навпаки, — вдумливо виконує Лідія Крушельницька. Її тон, такт, почуття міри свідчили про досвід і вникливість акторки.

Ріта — це образ модерної жінки, що по-новому сприймає ідею родини. Інстинкт материнства і родини в неї розвинений навіть сильніше ніж у матері. Але вона розуміє, що творчість, мистецтво — це ваговита частина душі Корнія. Без мистецтва його нема, як нема його без родини. Тому вона вкладає всю свою душу, ніжність і любов дружини, ба, навіть, йде на ризиковану хитрість (симулює відхід до Мулена), щоб рятувати родину й не перешкодити творчій праці Корнія. Вона вірить в розум і життєву рівновагу між родиною і мистецтвом. Коли ж спотворена дійсність цю віру руйнує, то в протесті проти цього зла, вона жертвує найдорожчим — своїм і Корнієвим життям. Цю дуже складну ролю виконала з великим успіхом Ліда Прокоп-Артимишин.

Корній - образ мистця, одержимого пристрастю великої творчости, образ мистця з послабленим волевим інтелектом, але з розвиненою чуттєвою системою; мистця, який, потрапивши в тенети паризької богеми з її культом краси, остаточно заплутався й зайшов у безвихіддя; одне слово, мистця з трудним до виконання гамлетовським комплексом. Цю ролю зіграв Левко Волянський. Це здається його перший дебют на українській сцені. Але заслуговує він високої похвали. Він виявив не абиякі акторські можливості. Він зумів перевтілитись і природно зобразити людину в найтрагічнішій ситуації. Це не всім дано. Це може тільки справжній талант.

Мулен — образ мистецького критика і торгівця картинами. Людина з великими впливами, грішми і слабістю до гарних жінок. Грає ролю мецената, знавця мистецтва і в той же час — цинік, спекулянт і хапуга. Цю ролю вдало, а місцями — блискуче виконав Орест Кебало, знаний вже публіці з попередніх вистав Студії.

Сніжинка — зовнішнє втілення краси, ніжности, ґрації, є одночасно фатальним злим духом паризької богеми, образом морального розкладу, інтриґи й цинічної зневаги до родини. „Сім'я — це дикі, темні інстинкти", — саркастично скандує вона. Роля трудна й, разом з тим вдячна. Виконує її відома вже глядачам з попередніч вистав Студії Стефа Назаркевич. Пам'ятаємо її дуже вдале виконання дівчини Абіґейл у комедії Скріба „Склянка води". Але в ролі Сніжинки їй щось трішки бракувало. Була деяка штивність, замість гнучкости й природности в рухах; іноді її слова не долітали до слухачів. Знаючи Стефу з попередніх успішних виступів, хочеться вірити, що зазначені тепер ці малі вади — випадкові й скороминущі. Опрацьовуючи далі ролю, вона їх позбудеться.

Мистці — Янсон, Міґуелс і Блек, були на місці. Інколи трішки їм заважали руки. Вони ніби не знали, куди їх діти. Не дуже підкреслена різниця між високим, залюбленим у мистецтво тоном Міґуелеса і „шлунковим" цинізмом

(Закінчення на стор. 3)

Закордонне Представництво Української Гельсінкської Групи і Комітет Оборони Радянських Політичних В'язнів
запрошують Українську Громаду Ню Йорку і Ню Джерзі на
ЗВІТ з МАДРИДУ
Виступатимуть: ген. Петро Григоренко, д-р Ніна Строката і адв. Мирослав Смородський.
Неділя, 21 грудня 1980 р., о год. 4-ій по пол.
Український Інститут Америки в Ню Йорку
2 Схід 79-та вул.

Москва...

(Продовження зі стор. 2)

з наймодерніших зброй: ракетою „Стрєлка" (САМ-7), яка в однаковій мірі добра для атаки на літаки в повітрі, чи на землі, як і наземні цілі. „Стрєлка" неначе спеціяльно спрепарована для терористів. Невелика, з міцним ладунком вибухівки, легка для транспорту однією людиною і одна людина вистрілює її. Є вона далеким удосконаленням німецького „панцерфавсту", який також у руках добре вишколеного і рішеного бійця була незаступимою зброєю в боротьбі з танками.

З тими фактами Москва навіть не скривається. Впрочім скрити цього неможливо, бо стало воно таким масовим явищем. Представник Палестинської Визвольної Організації при ОН в Ню Йорку Цехді Лябіб Терці в одному із своїх інтерв'ю ще в 1979 році сказав, що „Совєтський Союз і всі соціялістичні країни відкрили свої військові училища до диспозиції наших борців за свободу". Цей же Цехді Терці потвердив, що терористи „дістають постачання зброї з Совєтського Союзу". А совєтський амбасадор у Бейруті, Ливан, Алєксандр Солдатов був зв'язковим для вищого ешелону арабських терористів. Згідно з провіреними інформаціями йому в його „благочестивому" ділі допомагало 37 аґентів, співробітників КҐБ або ҐРУ (Ґлавноє разведывательноє управлениє). Всі вони, очевидно, були прикріплені до совєтської амбасади в Бейруті й виступали як „дипломати". А всіх совєтських дипломатів акредитованих при совєтській амбасаді в Бейруті було 88. Кожному ясно, чим та маса людей займалася.

Через те це вже сьогодні не таємниця, що СССР, як держава, займається прямо і безпосередньо терористичною роботою, сприяє й допомагає різним терористам, їх вишколює і дає у хвилині небезпеки притулок. Одначе західні країни на чолі з ЗСА замість одверто, формально запротестувати проти цього, замість поставити вимогу до Москви припинити таку діяльність під загрозою відповідних санкцій, відмовчуються Навіть західня преса тільки вряди-годи злегенька порушує ці справи.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 21-го ГРУДНЯ 1980 р.

КЛІФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 64-ий Відд., від год. 1-3 по пол. в залі біля церкви Св. Марії, Washington Street. Просимо всіх чл. прибути і вирівняти залеглі вкладки. — Ів. Бурний, секр.

ВЕСТ ІСТОН, Па. Річні збори Т-ва ім. Б. Хмельницького 137 Відд., о год. 2-ій по пол. в залі Амер. Укр. Горож. Клюбу, із звичайним порядком нарад. Буде вибір нової Управи на 1981 р. Проситься чл. прибути. — Гр. Пращик, гол., М. Колодруб, кас., С. Колодруб, секр.

WATERVLIET, N.Y. Річні збори Б-ва св. о. Миколая 13-ий Відд., о год. 2:30 по пол. в Укр. Клюбі. На порядку: вибір нової Управи на 1981 р. Проситься чл. прибути. Після зборів — перекуска. — Управа.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-ий Відд., о год. 2-ій по пол. в УНДомі, 237 Hope Ave. Проситься чл. прибути та вирівняти вкладки. — В. Марущак, секр.

НЕДІЛЯ, 4-го СІЧНЯ 1981 р.

РОССФОРД, Огайо. Річні збори Б-ва св. Михайла 235 Відд., о год. 2:30 по пол. при 139 Walnut St. Проситься всіх чл. прибути. — М. Бобер, секр.-касир.

СУБОТА, 20-го ГРУДНЯ 1980 р.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. Річні збори Т-ва ім. І. Франка 372-ий Відд., о год. 7-ій веч. На порядку: вибір управи на 1981 р. Проситься вирівняти чл. вкладки. — Ю. Лонишин, предс., І. Головка, касир, Й. Ярема, секр.

Українська Вільна Академія Наук у США
Маємо честь запросити на
КОНФЕРЕНЦІЮ
присвячену питанню
УКРАЇНСЬКА ЕМІҐРАЦІЯ В ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНІ МІЖ СВІТОВИМИ ВІЙНАМИ
ПРОГРАМА:
„Прага — Мекка української і російської еміґрації між двома війнами" — д-р АННА ПРОЦИК
„Спогад про українську літературну Прагу" — п. НАТАЛІЯ ЛІВИЦЬКА-ХОЛОДНА
„Прага, як український мистецький центр" — Спогад маестра ПЕТРА ХОЛОДНОГО
Конференція відбудеться
в неділю, 21-го грудня 1980 р., о 2-ій годині дня
в будинку Академії, 206 Вест 100-та вул., Ню Йорк

Вперше на нашому...

(Продовження зі стор. 2)

Блека. А це в контексті п'єси момент важливий. Монолог Міґелеса про високу вартість картини Корнія треба посилити, надавши йому простоти й щирого органічного хвилювання.

Сцени в артистичному кабаре назагал добрі. І поетеса (Лаврентія Туркевич), і модельки (Надя Диба-Подоляк, Рома Криштальська), і мистці (Ярослав Шуль, Олег Данилюк, Юрій Вижницький), і ґарсон (Лесик Кмета), — уміло творили рух і настрій. Зокрема Л. Кмета талановито зіграв ґарсона. Це варто підкреслити. А лікар мусів би бути, мабуть, з бородою. Ліда Прокоп (Чорна Пантера) і Лев Волянський (Білий Ведмідь) у цій дуже трудній сцені витримали іспит.

Варто з похвалою підкреслити, що і Ліда Прокоп, і Орест Кебало, хоч не професійні танцюристи, але танець апашів виконали дуже добре. Про це свідчив той спонтанний вибух овацій, що ним їх обдарувала заля. Я, правда, не знаю, чи виконаний танець був автентичним „танцем апашів", що в роки написання „Чорної Пантери" був таким модним танцем в артистичному світі. Про це, може, скажуть фахівці. Але ефект виконаного танцю був би набагато більший, коли б була голосніша музика. На жаль, це було слабе місце всієї вистави. Зокрема зовсім кепська справа була зі скрипкою в четвертому акті. У цьому трагедійно-напруженому й нерво-піднесеному акті скрипка відіграє велику драматичну ролю. Звуки її мусіли б пронизувати серця глядачів. Цього, на жаль, не було. Проте, кажуть, що скрипка грала. Але, чи хто її чув?

Таке наше загальне враження. Таких наших кілька дружніх критичних зауваг. Вони в жадній мірі не зменшують того великого мистецького успіху, що його заслужено мала Студія, поставивши драму „Чорна Пантера і Білий Ведмідь". Такого теплого, — я би сказав ентузіястичного, — прийняття публікою вистави нам рідко коли доводилось бачити. І це зрозуміло. Це була культурна подія в багатьох аспектах.

Насамперед подією було те, що після колись славних тріюмфальних вистав по столичних і провінційних театрах України, Росії та майже по всіх країнах Західньої Европи, — „Чорна Пантера" завітала нарешті й до Америки. Подруге, за довгі роки своєї праці Студія ставила багато українських і неукраїнських п'єс — від Б. Грінченка, через Франка і Лесю Українку, до французького комедіолога Скріба,—але ні одна з цих вистав не зібрала такої кількости глядачів, як „Чорна Пантера" В. Винниченка. Ще до початку вистави публіка заповнила всі сидячі й (о, чудо!) стоячі місця в залі. А багато бажаючих з прикрістю мусіли повернути додому, бо місць для них вже не було жадних. Потретє, знаменним було те, що половина численної публіки становило молоде і молодше покоління. Це дуже потішаюче явище. Воно свідчить, що з відповідним репертуаром театр Лідії Крушельницької має не тільки своє сучасне, але й майбутнє.

Не знаю, чи якимось чудом життя був на виставі хтось, хто пам'ятає славний „Театр Руської Бесіди" у Станиславові, де вперше, 25-го квітня 1914 року, була поставлена „Чорна Пантера". Але напевне хтось був з тих ветеранів доби революції, що пам'ятають тепер уже історичну дату, 12 вересня 1917 року, коли Молодий Театр під проводом Леся Курбаса, вперше у вільній столиці України Києві, поставив „Чорну Пантеру і Білого Ведмедя". У головних ролях кияни побачили: Леся Курбаса (Білий Ведмідь), Поліну Самійленко (Чорна Пантера) і тоді ще молоденьку зірку українського театру Олімпію Добровольську (Сніжинка).

Несподіваною пуантою вистави був момент, коли на сцену вийшла Лідія Крушельницька й сказала, що їй приємно привітати на залі особливу гостю — Олімпію Добровольську. Заля спонтанно встала й оваційно привітала цю заслужену акторку українського театру, а молоді актори Студії вручили їй букет гарних квітів. Це була хвилююча сцена театральної естафети, демонстрація зміни поколінь і невмирущости українського театру.

Великою заслугою й виявом національно-суспільної свідомости і культури театру Лідії Крушельницької є те, що він виставу „Чорної Пантери" присвятив 100-річчю від дня народження її автора. Великий письменник і основник української нової драматургії без сумніву заслужив собі на цю честь. Також вистава „Чорної Пантери" нагадала ще раз українському глядачеві, що українська драматургія має речі, які загальною проблематикою і мистецьким рівнем стоять на тому ж рівні, що й її західньоевропейські сучасники, як прикладом Ібсен, Меттерлінк, Гавптман, або, як влучно вказала авторка згаданого на вступі інтерв'ю з Л. Крушельницькою, американський драматург Юджін О'Ніл.

Нарешті, була це не абияка подія і для відданої посестри Мельпомени Лідії Крушельницької — надхнenниці й режисера вистави „Чорної Пантери", — та для всіх членів Студії, що вперше мали змогу випробувати свої молоді сили у складній психологічній драмі українського автора. Це був їх спільний тріюмф і подвиг.

ЛІВІ ТЕРОРИСТИ в Ґватемалі пірвали американця Кліффорда Стівена, керівника фабрики гумових виробів у Ґватемалі. Сталося це ще в неділю, 7-го грудня, але його дружина на пораду американських чинників не подала цього зразу до публічного відома, сподіваючись, що напасники провірять його невинність і його випустять. Коли ж цього протягом трьох днів не сталося, вона оповістила про це. Стівен жив з родиною у середині міста в будинку, в якому живе багато працівників американської амбасади. Напасники, побоюючись, що їм можуть перешкодити, не дали змоги пірваному будь-що взяти зі собою, навіть не дали йому взутись.

Щоб вони...

(Продовження зі стор. 2)

шкідливий. Написав він рецензій багато, з них 250 для „Літературно-Наукового Вістника", а потім для „Вістника" в 20-их і 30-их роках цього сторіччя, а згодом, уже на еміґрації, теж яких 250 для щоденника „Свобода". Вже сама ця рецензійна продукція ледве чи змістилася б у трьох томах.

Проте, головною заслугою д-ра Луки Луцева для українського літературознавства є його монографії про Т. Шевченка, М. Шашкевича, І. Франка, О. Кобилянську і В. Стефаника — ця остання чи не найбільша розміром, аж 485 сторінок, і здається, найглибше розглядає творчість цього західньоукраїнського новеліста.

Вичислені вгорі твори написані в різному часі, деякі 50 років тому, деякі 20 і менше, отже збірка має в деякому сенсі ретроспективний характер. Усе таки у всіх статтях видно ту саму методу, той самий стиль, ту саму ясну спрямованість, нарешті ту саму, як на галичанина, виховуваного ще в Франкових часах дуже гарну українську мову.

Що відзначає всі літературні статті д-ра Луки Луцева, це сумлінність дослідження. Він не вагається виддвигати й факти, що інколи йдуть проти його основної теми, не замовчує їх — правда бо йому дорожча над усе. Саме ця абсолютна правдивість його праць і не дає жити підсовєтським українським літературознавцям — у відповідь на його ґрунтовну монографію про В. Стефаника появилося в УССР багато статтей, одна навіть у московській „Литературной Газете", та дві немалі книжечки київських приподобників режиму. З неквапною ретельністю впродовж довгих років збирає він джерельні матеріяли до своїх статтей — згодом вони виростають у довгі, важенні і сумлінною обробкою і матеріялами монографії. Їх теми не вузькі, вони не причинки, які колись так любив писати історик української літератури М. Возняк, це солідні наукові роботи на обрані теми. Доводиться тільки жаліти, що йому так і не вдалося написати історію модерної української літератури, що, думаємо, він міг би був зробити, якщо б його життя не було життям воїна, в'язня, середньошкільного педагога, замітача і редактора.

Проте, чи не найважливіша ознака всіх літературознавчих робіт д-ра Луки Луцева це його довголітня вперта боротьба з совєтськими фальшуваннями української літератури, з викривленням ролей провідних її талантів із мотивом: чим ближчий поет чи письменник до нас, тим більше треба про нього брехати, а як не можна просто викинути його поза борт української культури, залишаючи її біднішою і примітивнішою. А тих, що прожили своє жалюгідне життя в т. зв. Українській РСР, як Тичину, Яновського, Головка, Рильського, Довженка і „їм же ність числа", примушено батогами, як загнузданих коней, тягнути тяжкі московські вози, стати пропаґандистами Кремля, в мурах якого засуджено на смерть їх власний народ, їх рідну мову. Щоб спадщину Шевченка, Франка, Лесі Українки, Коцюбинського і т.д. зфальшувати і спотворити створено окремі інститути, заповнено їх вірними служками режиму, зробити з них, уже мертвих і безборонних, ворогами власного народу і тої мови, якою вони писали.

Коли всі українські літературознавці і критики у вільному світі, кожний по своєму, борються з совєтськими фальшуваннями, немає сумніву, що провідне місце між ними займає таки їх сеньйор д-р Лука Луців. Його таки до одержимости болить те, щоб ВОНИ, наші клясики, які, щоб ужити вислову Емми Андієвської, вирвали нашу націю з небуття, не стояли на колінах перед найгрізнішим ворогом, чобіт якого впевнено лежить на горлі нашого народу, щоб вони тому ворогові не служили.

Довге, величне, вірне життя, вірне рідному українському слову і своїй батьківщині. Так одним реченням можна схарактеризувати довголітню літературознавчу і критичну діяльність д-ра Луки Луцева.

ПРЕДСТАВНИК ЗСА на Мадридську конференцію Воррен Ціммерман склав ще одну заяву в імені американської делеґації в справі совєтського натиску на Польщу та загрози збройної інтервенції Москви і її сателітів. Не називаючи прізвищ, Ціммерман перестеріг, що „інтервенція при допомозі збройної сили в будь-якій країні Европи зірве підстави европейської безпеки й зруйнує співробітництво".

Центральне Об'єднання Буковинських Українців у ЗСА
ділиться зі своїм Членством й Українським Громадянством сумною вісткою, що 4-го грудня 1980 року помер
сл. п. проф. інж.
ІВАН ЖУКОВСЬКИЙ
народжений 1901 р. у Кіцмані, на Буковині, Голова Центрального Об'єднання Буковинських Українців у ЗСА, Батько А. К. „Чорноморе", б. Голова Товариства Українських Інженерів, б. Голова Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку, б. Голова хору „Думка" та багато інших культурно-громадських організацій на Батьківщині та в ЗСА.
ПОХОРОНИ відбулися 6-го грудня 1980 року.
Дружині й дальшій Родині Покійного висловлюємо наше глибоке співчуття.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
Управа

Ділюся сумною вісткою з усіма Рідними та Знайомими, що 6 червня 1980 року, після довгої недуги, відійшов у Вічність в Австралії у Ліверпул шпиталі,
мій ЧОЛОВІК
бл. п.
ВОЛОДИМИР КРИЦУН
народжений 15-го квітня 1911 р. в Богородчанах Івано-Франківської обл., довголітній голова Відділу СУБ, секретар УТК, улюблений вихованик СУМ, дириґент сумівських музичних і хорових гуртків у Кіддермінстері, Англія та великий прихильник ПУКЦ, а з рідних земель колишній студент богослов'я, пластун, великий кооператор, палкий патріот, якого в 1940 році большевики арештували і запроторили в Сибір. Згодом вирвавшись почерез польський другий корпус на волю був демобілізований після війни і поселившись у Великій Британії включився активно в українське життя сповняючи різні обов'язки громадського життя в Кіддермінстері. Прощаючи Його 4 березня 1978 р. на Його від'їзді до Австралії українська громада в Кіддермінстері й несподівалась, що так у короткому часі перестане битися серце їхнього визначного громадського діяча. Така, мабуть, була воля Всевишнього.
Похоронного чину довершив Всч. о. Богдан Шемечко, 11-го червня 1980 р. з УКЦеркви св. Андрія на український цвинтар у Руквуд біля Лідкомб, Австралія.
Із своєю смертю Покійний залишив прибитих горем дружину Володимиру, Рідних в Україні, Америці та Австралії.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
Прибита горем —
дружина — ВОЛОДИМИРА і Родина
W. Krycun, 12 Lovoni Str., Cabramatta 2166 NSW, Australia

НТША вшановує...

(Закінчення зі стор. 1)

вання совєтських фальшувань творчости Тараса Шевченка, Івана Франка, Ольги Кобилянської, Василя Стефаника та інших кляசиків української літератури, проф. д-р Л. Луців був предметом постійних напастей з боку совєтських „соцреалістичних" літераторів і критиків, які називають його „націоналістичним зубром".

У виданій в 1971-му році великій праці д-ра Л. Луцева: „Василь Стефаник — співець української землі" у слові „Від Видавництва" м. і. сказано:

...Український Народний Союз і „Свобода", публікуючи цю книгу, бажають причинитися до задуму її автора, д-ра Луки Луцева, щоб нею вшанувати великого співця української землі, Василя Стефаника, з нагоди 100-річчя з дня його народження. Але одночасно видавці бажали б цим виявити свою велику і тривку вдячність та пошанувати її автора, д-ра Луку Луцева, за його неймовірний труд і посвяту вкладені не тільки в написання цієї книги, але й всю його 18-літню працю у „Свободі". В інших обставинах, літературознавець, учений і педагог міри д-ра Луки Луцева був би, якщо не ректором великого університету, то щонайменше деканом факультету літератури. Тим часом, перед затрудненням у редакції „Свободи", йому приходилось працювати на прожиток фізичним робітником, помічником слюсаря. Доля, що віддзеркалює долю всього нашого талановитого народу.

Бруклин-північ відзначив Листопадові Роковини і пам'ять ген. Т. Чупринки

Старанням Об'єднаного Комітету Українських Організацій у неділю, 23-го листопада ц. р., тут, у залі Національного Дому, відбулося Листопадове свято, друга частина якого була присвячена генералові хорунжому УПА Романові Шухевичеві — Тарасові Чупринці. Програму академії попередила Служба Божа і Панахида в церкві св. Духа за душі героїв, які своє життя віддали в обороні волі України.

Академію започатковано співом американського гимну та піснею „Гей, у лузі..." у виконанні церковного хору під керівництвом Л. Рейнаровича. Програму відкрив голова Об'єднаного комітету о. Б. Карась, з'ясувавши значення цього свята, та привітав присутнього Я. Врублевського, учасника Листопадового Зриву. Мгр О. Рожка виголосив святкову промову, подавши докладну аналізу Листопадового Чину, який є гордістю всієї України, та схарактеризував ген.-хор. Т. Чупринку — Р. Шухевича як державного мужа, військовика і провідника, ідеали якого живуть, а боротьба за волю нації, за що змагався і загинув Чупринка, продовжується.

У мистецькій частині виступали сестри Надя і Орися Волошин, котрі продеклямували „Був наказ" М. Босслава, та члени місцевого відділу ООЧСУ — І. Макар, І. Подусовський і В. Сметанюк, — які виконали чудовий монтаж „У Пам'ять Командира" О. Футали. Оперний співак Л. Рейнарович проспівав „Засумуй, трембіто" Я. Ярославенка і „Чупринці" М. Вереша у муз. аранжеровці Т. Левицького. Голос співака переливався по всіх регістрах гнучко, вирівняно, свобідно. Дуже приємне враження зробили два дуети „Повій, вітре, на Вкраїну" муз. О. Омельського і „По Брідській кам'яній дорозі" у виконанні Стефані Пасторе і Лева Рейнаровича, муз. аранж. Т. Левицького. З успіхом пройшов виступ бандуристів Л. Ларсон і І. Карася, які виконали дві пісні „Гей, на горі" і „Гей, нум. хлопці до зброї", заспівував Л. Рейнарович.

Наприкінці програми виступив хор, що проспівав кілька пісень: „Коли ви вмирали" М. Гайворонського; „Ой, видно село" Я. Ярославенка; „Пісня про Львів" муз. Е. Козака і „На славу, на славу" з оп. „Шаріка" муз. Я. Барнича. Виконання хору було на високому мистецькому і хоровому рівні. Фортепіянову партію до виступів хору, соліста і дуетів виконував дуже прецизно і музично витончено проф. Т. Левицький.

Л. Р.

Ольга Кузьмович обрана станичною

Ню Йорк, Н.Й. /М.М./ — Найстарша пластова Станиця в Злучених Стейтах Америки відбула свої 32-гі звичайні загальні збори в неділю, 23-го листопада ц.р. в приміщенні Пластового Дому при Другій авеню.

Загальні збори відкрила станична пл.сен. Ольга Кузьмович в 1:45 год. по пол. Присутні відспівали пластовий гимн та у супроводі о. Лева Ґолдайда відмовили молитву. Станична Ольга Кузьмович привітала всіх присутніх, а зокрема голову крайового проводу пл.сен. Евстахію Гойдиш та новообрану голову Пластприяту Галину Гошовську.

Пл.сен. Андрія Ластовецького вибрано на предсідника зборів, а пл.сен. Ольгу Михайлів та ст.пл. Арету Підвербецьку на секретарів.

Збори затвердили Номінаційну комісію в складі: Галини Ґошовської, ст.пл. Олеся Кузишина, пл.сен. Мотрі Мілянич і пл.сен. Романа Рогожу.

Далі загальні збори затвердили Верифікаційну комісію у складі: пл.сен. Роман Рогожа, ст.пл. Ліда Семущак і пл.сен. Галина Скорецька, для перевірки двох протоколів. Один протокол написала пл.сен. Ольга Кузьмович, предсідник минулих 31-их звичайних загальних зборів, який своєчасно вислала до Крайової Пластової Старшини /КПС/ для затвердження Станичної Старшини та Ради. Другий протокол був написаний пл.сен. Михайлом Турком, секретарем 31-их звичайних загальних зборів, та представлений доперва 32-им звичайним загальним зборам до прийняття.

Хвилиною мовчанки вшановано пам'ять тих пластунів, котрі відійшли у вічність.

Станична пл.сен. Ольга Кузьмович доповнила свій звіт, зазначивши, що є брак виховників, зокрема для пластунів та запропонувала звернутися до батьків пластової молоді, щоб допомогли у виховній праці. Подала до відома, що на загальних зборах Пластприяту 15-го листопада ц.р. пропоновано, щоб батьки-пластуни пластової молоді, ставали членами Пластприяту. Станична підкреслила, що для вивчення способу ведення засідань треба, щоб кожні сходини станичної старшини провадив інший її член.

Згадала вона, що на „одних сходинах станичної старшини було присутнє юнацтво, яке в експериментальному проєкті вибрало з-поміж себе „станичну старшину". Дальше ставить пропозицію, щоб до наступної Станичної Старшини міг входити представник юнацтва і тим заохотити юнацтво до співвідповідальности в проводі. Подякувала своїм співробітникам за гармонійну працю, а зокрема референтові господарки Ярославові Яремі за його неоціненну та віддану працю для Станиці

Ст.пл. Віра Шехович, референт пластових видань, перечитала свій звіт, тому що він не був представлений вчасно редакторці „Звіту з діяльности Станичної Пластової Старшини - 32 загальні збори, 23-го листопада, 1980" пл.сен. Ользі Кузьмович. Зазначила, що звіт, котрий був поміщений, не відповідає дійсності. Вона не „занедбалася у своїх обов'язках", а мала труднощі у збиранні передплат за пластові журнали. Просить, щоб її звіт був поміщений у наступному числі „Станичних Вістей".

Пл.сен. Дмитро Косович, скарбник, подав деякі важливіші позиції зі свого звіту за час від 2 листопада 1979 до 23 листопада 1980 року. Спеціяльно звернув увагу на неточне плачення пластових вкладок.

Ст.пл. Оксана Ярема додала до свого звіту про численну участь пластунів в цьогорічних пластових літніх таборах. Разом зі Станиці взяло участь 129 членів.

Голова Станичної Ради пл.сен. Ірина Куровицька у своєму звіті з переведення контролі Станичної Старшини стверджує великий вклад праці всіх членів проводу, який працював як надзвичайно добре з'єднаний гурт. Відмічує за їхню працю: реф. преси пл.сен. Мотрю Мілянич; кошового ст. пл. Ігора Маґуна та кошову ст.пл. Олю Стасюк. Підкреслює велику жертвенність пл.сен. Ольги Кузьмович та пл.сен. Дмитра Косовича у продовженні своїх діловодств.

У дискусії над звітами пл.сен. Христина Навроцька зазначила, що пластуни повинні брати більшу участь у вишколах виховників. Просить, щоб зробити акцію для придбання фондів і тим уможливити пластунам вишколюватися на виховників. Як голова 450-го пластового Відділу УНС, складає від Відділу 25 дол. на виховні цілі.

Пл.сен. Роман Рогожа, член Верифікаційної комісії пропонує затвердити протокол, виготовлений пл.сен. Ольгою Кузьмович, а протокол, написаний пл.сен. Михайлом Турком прийняти як додатковий матеріял. Одноголосно прийнято пропозицію.

Далі у дискусії над звітами пл.сен Христина Навроцька апелювала до станичного проводу та Пластприяту, щоб написати листа до батьків пластової молоді та освідомити їх про потребу уживання української мови в щоденному житті. Стефанія Косович закликала старших сеніорів до виховної праці. Пл.сен. Тиміш Білостоцький просив перевірити систему переходу юнацтва до старшого пластунства. Вважає, що Пласт втрачає активне членство в переході до старшого пластунства. Пл.сен. Роман Рогожа закликає пластунів до передплати пластових журналів.

Діскусію закінчила голова Крайової Пластової Старшини Евстахія Гойдиш, підкреслюючи, що станиця Ню Йорк є найбільша в світі. Тому, хоч мають великі успіхи, заразом мають і великі проблеми. Далі вона підкреслила, що великим успіхом є дружба в Станиці. У 50-ліття розв'язання Пласту слід застановитися над тим, що досьогодні вдержало Пласт. Пласт існує завдяки плеканню характерів і моралі та тому, що від наймешного до найбільшого всі є „один за всіх, а всі за одного".

Напередодні 70-ліття Пласту Е.Гойдиш закликає щоб і далі панувала дружба у пластовій родині. Це запевнить дальше успішне існування Пласту. Бажає дальше доброї співпраці з Пластовим Проводом. Висловлює найбільше призвання і подяку батькам пластової молоді, членам Пластприяту. Вірить, що Пласт — це організація, яка несе зі собою любов, дружбу і згоду. Як голова КПС висловлює велике признання Ярославі Яремі за його віддану працю як референта господарки.

Пл.сен. Ірина Куровицька, голова Станичної Ради, поставила внесок — уділити уступаючій Станичній Старшині абсолюторію. Цей внесок був одноголосно прийнятий.

Пл.сен. Мотря Мілянич, член Номінаційної комісії, пропонувала зборам такий склад Станичної Старшини: пл.сен. Ольга Кузьмович — станична; пл.сен. Орест Кебало, Стефанія Косович, ст. пл. Богдан Гошовський — заступники; пл.сен. Оксана Козак — кореспонденційний секретар; ст.пл. Арета Підвербецька — протоколярний секретар, ст.пл. Оля Стасюк — кошова; пл.сен. Дмитро Косович — скарбник; ст. пл. Аскольд Винників — референт новацького вишколу; ст.пл. Михайло Худик — референт таборів; ст.пл. Марта Кузьмович — референт видавництва; Ярослав Ярема — референт господарки; пл.сен. Мотря Мілянич, Тетяна Тершаковець — реферат преси; ст.пл. Нестор Поритко — референт спорта ст. пл. Леся Ґной і ст.пл. Рома Григорович — реферат коляди; ст.пл. Богдан Кузишин — бібліотекар; ст.пл. Ляриса Омельченко — хронікар, а Марія Шепарович — вільний член. При тому зазначила, що Номінаційна комісія всупереч усім зусиллям не могла нікого знайти на пост кошового та референта юнацького вишколу.

Доклядачка звернулася до присутніх, щоб добровільно зголосилися. Після короткої дискусії підтримано листу Номінаційної комісії й одноголосно вибрано загальними зборами цей склад, з тим, що до трох місяців Станична Старшина підшукає когось на пост кошового.

Вдруге обрана станичною пл.сен. Ольга Кузьмович сумнівається, чи вдасться Станичній Старшині знайти когось на пост кошового, якщо дотепер не знайдено охочого кандидата. Запитує, чи є справедливо додати до всіх її обов'язків необсадженний пост кошового? Але запевняє, що з гуртом своїх співробітників, вона цю працю поведе, як найкраще зможе.

Пл.сен. Мотря Мілянич запропонувала склад Станичної Ради: пл.сен. Ірину Куровицьку на голову, а пл. сен. Романа Рогожу, пл.сен. Володимира Процика, пл. сен. Оксану Лобачевську та ст.пл. Ліду Семущак на членів. Станичну Раду одноголосно прийнято загальними зборами.

Збори затвердили бюджет на наступний рік, представлений пл.сен. Дмитром Косовичом.

Пл.сен. Юрій Струтинський поставив внесок, щоби Станична Старшина домоглася від редакції „Свободи", щоб поміщувала статті про події серед пластової молоді своєчасно.

32-гі звичайні загальні збори Станиці Ню Йорку закрито відспіванням гимну Закарпатських Пластунів в 5-ій год. по полудні.

Мотря Мілянич

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЛАВРЕНТІЙ А. ЛЕВАНДОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 247 св. Івана Хрестителя у Вільмінґтон, Делавер, помер 19 листопада 1980 р. на 79-му р. життя. Нар. 1901 р.; членом УНС став у 1951 р. Залишив у смутку дружину Анну, сина Реймонда, доньку Роземарі та 4 внуків. Похорон відбувся на цвинтарі Ґрейслови Меморіял Парк, Фарнгурст, Ню Кастл, Дел.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Маєр, секр.

МИХАЙЛО МОЙСЕЙ, член УНС Відд. 7 ім. Дмитра Капітули в МкАду, помер 21 листопада 1980 р. на 69-му р. життя. Нар, 1911 р. в Тресков, Па.; членом УНС став у 1934 р. Залишив у смутку дружину Марію, синів Михайла і Марка, дочку Анастазію та 4 внуків. Похорон відбувся 24 листопада 1980 р. на укр. кат. цвинтарі в МкАду.

Вічна Йому Пам'ять!
Гелен Словік, секр.

АННА ДРОНИК, членка УНС Відд. 265 ім. Богдана Хмельницького в Майнерсвілл, Па., померла 29 листопада 1980 р. на 80-му р. життя. Нар. 1899 р. в Україні; членкою УНС стала у 1936 р. Залишила у смутку дітей: Марію, Юрія, Юлію, Миколу, Лестера і Мерлін. Похорон відбувся 2 грудня на цвинтарі св. Миколая в Левелин, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Гелен Шілер, секр.

ЛЕНА СВІДЕРСКІ, членка УНС Відд. 441 ім. Тараса Шевченка в Тандер Бей, Онтаріо, Канада, померла 18-го жовтня 1980 р. на 61-му р. життя. Нар. 1919 р. в Манітоба, Канада; членкою УНС стала 1962 р. залишила у смутку чотири доньки; Ольгу, Елисавету, Петрисю й Маріяну. Похорон відбувся 22 жовтня 1980 р. на цвинтарі св. Андрія в Тандер Бей, Онт.

Вічна Їй Пам'ять!
Д. Заневич, секр.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Членам і Відділам УНСоюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів,

не пізніше, як вполудне 31-го грудня 1980 року

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1980 рік. З уваги на це закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу виспати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше, як у СЕРЕДУ, 31-го ГРУДНЯ 1980 РОКУ ДО ПОЛУДНЯ.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

Головна Канцелярія УНС